

Nr 81.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förhöjd ersättning till M. E. Johansson i anledning av skada, ådragen under militärtjänstgöring; given Stockholms slott den 8 februari 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ivar Vennerström.

---

*Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i stats-
rådet å Stockholms slott den 8 februari 1935.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vennerström anför:

Ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, utgår enligt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1927 (nr 234), vilken förordning trätt i kraft den 1 januari 1928. Genom ifrågavarande förordning har förordningen den 18 juni 1909 (nr 89 sid. 1) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, upphävts, dock att er-

sättningsanspråk, som grundas på olycksfall som inträffat eller sjukdom som yppats före den 1 januari 1928, skall bedömas enligt äldre bestämmelser.

I 1 § av förordningen den 18 juni 1909 stadgas, att därest under militärtjänstgöring i fred olycksfall inträffar, så att tjänstgörande värnpliktig, volontär vid hären eller någon, som tillhör flottans eller kustartilleriets stamanskap, varder skadad, eller därest person, som nu nämnts, skadas under tjänstgöring i krig, staten skall utgiva ersättning jämlikt vissa i förordningen stadgade grunder. Dylik ersättning utgives jämväl, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring och tjänstgöringen skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit.

Vidare föreskrives i 14 § av nämnda förordning, att därest, sedan ersättning blivit genom slutligt beslut bestämd, väsentlig förändring yppas i de förhållanden, vilka voro avgörande för ersättningens bestämmande, ersättningstagaren må inom två år från beslutets dag genom anmälan, på sätt i förordningen sägs, väcka fråga om *jämkning* i ersättningen. Jämkning må dock ej avse ersättning, som belöper å tiden före den dag, då frågan om jämknigen väckes.

Ersättning enligt ifrågavarande förordning utgår från den i § 46 mom. 1 värnpliktslagen omförmälda invalid- och pensionsfonden.

I en till Kungl. Maj:t den 2 januari 1934 inkommen skrift har diversearbetaren Martin Efraim Johansson i Stockholm anhållit, att han, som åtnjöte livränta på grund av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, måtte komma i åtnjutande av förhöjning av sagda livränta.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Johansson innehaft fast anställning vid dåvarande Västmanlands regemente under tiden den 30 oktober 1909—den 3 september 1912; att han därunder ådragit sig lungsjukdom; att riksförsäkringsanstalten genom beslut den 29 oktober 1912, jämlikt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, tillerkänt Johansson livränta att utgå från och med den 7 oktober 1912 tillsviðare till och med den 30 september 1913 med 112 kronor 50 öre för år, motsvarande en nedsättning i Johanssons arbetsförmåga med 25 procent; att anstalten genom slutligt beslut den 29 oktober 1913 bestämt, att förenämnda livränta skulle utgå under Johanssons återstående livstid; samt att livräntan på grund av särskilda kungörelser angående förhöjning av ersättning beträffande skador, som uppkommit före den 1 januari 1921, höjts för tiden den 1 januari 1918—den 30 juni 1923 med 50 procent och för tiden därefter med 100 procent.

Riksförsäkringsanstalten har den 16 mars 1934 avgivit utlåtande i ärendet och därvid framhållit, att, enligt av anstalten verkställd utredning rörande Johanssons arbetsförmåga och hälsotillstånd de senast förflutna åren, Johansson åtminstone från och med den 25 november 1931 och tillsviðare måste anses fullständigt arbetsförmögen. Då emellertid jämlikt bestämmelserna i 14 § av förenämnda förordning den 18 juni 1909 fråga om jämkning

i ersättning i de fall, där denna blivit genom slutligt beslut bestämd, skulle väckas inom två år från beslutets dag, kunde anstalten i förevarande fall icke till prövning upptaga frågan om jämkning i ersättningen. Därest riks-försäkringsanstalten utan hinder av berörda stadgande kunnat upptaga er-sättningsfrågan till prövning, skulle Johansson för tiden från och med den 25 november 1931 och tillsvidare hava tillerkänts en årlig livränta å 450 kronor jämte 100 procent förhöjning därå, motsvarande förlust av arbets-förmågan.

Vidare hava *arméförvaltningens civila departement och sjukvårdsstyrelse* den 28 mars 1934 utlätit sig i ärendet och därvid, under åberopande av riks-försäkringsanstaltens förenämnda yttrande, hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att till Johansson finge — utan hinder därav att framställning om jämkning i ersättning ej gjorts inom föreskriven tid — från och med den 25 november 1931 från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas ett till 450 kronor för år räknat förhöjt livräntebe-lopp jämte därå belöpande förhöjning enligt kungörelsen den 18 juni 1925 (nr 268) angående förhöjning av ersättning, som utgår jämlikt förordningen den 18 juni 1909 (nr 89) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring. Därjämte hava civila departementet och sjukvårds-styrelsen erinrat, att 1932 års riksdag (skrivelse den 12 maj 1932, nr 227, punkten 12) medgivit, att till Karl Helge Waern finge — utan hinder därav, att framställning om jämkning i ersättning icke blivit gjord inom föreskriven tid — från nyssnämnda fond utbetalas förhöjd livränta.

Slutligen har *statskontoret* i yttrande den 4 maj 1934 anslutit sig till vad civila departementet och sjukvårdsstyrelsen i ärendet anfört och hemställt.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Johansson för närvarande upp-bär livränta med belopp motsvarande nedsättning i arbetsförmågan med 25 procent, ävensom att han åtminstone från och med den 25 november 1931 och tillsvidare måste anses fullständigt oförmögen till arbete. Johansson är emellertid, enligt förordningen den 18 juni 1909, icke berättigad att i an-ledning av den inträffade försämringen i hans arbetsförmåga erhålla för-höjd livränta. Fråga om jämkning i ersättning enligt sagda förordning i de fall, där ersättningen blivit slutligt bestämd, skall nämligen väckas inom två år från beslutets dag. Beträffande Johansson blev ersättningen slutligt be-stämmd den 29 oktober 1913. Fråga om jämkning i ersättningen väcktes först i januari 1934. Av billighetsskäl har jag emellertid funnit mig böra till-styrka, att frågan om jämkning av den Johansson tillerkända livräntan upp-tages till prövning, varvid jag förutsätter, att beslut om jämkning endast skall avse livränta, som belöper å tid efter utgången av år 1934.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att fråga om jämkning av den Martin Efraim Johansson genom riks-försäkringsanstaltens beslut den 29 oktober 1913

Departements-
chefen.

tillerkända livräntan må upptagas till prövning utan hinder därav, att framställning om sådan jämkning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrives i 14 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery
